

Mateusz Pakuła

Trópusok szomorúságai (Smutki tropikow¹)

Szereplők:

Backpacker₁, Backpacker₂, Backpacker₃, Backpacker₄, Backpacker₅, Backpacker₆

I. WHO THE FUCK IS BACKPACKER

I. I. Good morning, Vietnam

B₁

Na figyelj, képzelj el, hogy találkozol egy régi barátoddal az egyetemről, aki utazgat, és azt mondja: Hát, nemrég jöttem vissza egy, akár úgy is mondhatjuk, hogy életre szóló élményt adó utazásról, de meg kell, hogy mondjam, hogy valahogy ez az India nekem nem jött be, hogy őszinte legyek. Egy kicsit, hogy őszinte legyek, szerintem túl van reklámozva. Érted, na, hogy hogy értem. A Fülöp-szigetek szépek, nem mondom, szépek, de, hogy őszinte legyek, nem nagyon van ott mit csinálni, érted. Egyszerűen nincs semmi különleges. Mondjuk egy hétre ok, de hosszabban nem igazán. De Indiát nem ajánlom, tudod? Kicsit azért már túlzásba viszik az utcai lepukkantságot. Érted, azt a sok szennyet meg szagot. Mert minden mindig szaglik, hogy azt ne mondjam, bűzlik az egész, és teljesen megemészthetetlen az egész, a, hogy is mondjam, civilizált, mediterrán szaglásunknak. Hát még mennyi koldus van, akik hát, hogy úgy mondjam, össze vannak szarva. És az azért nem a legszebb látvány, még azoknak sem, akik szeretik az ilyesmit. Olyan torzak eleve, egyik láb így, a másik úgy, amott meg még össze is van csinálva. Szó szerint. Itt a kéz másfél, amott hiányzik egy ál él, aztán valami olyan szörnyedelem a háton, amit az istennek se tudsz megfejteni, hogy mi a fasz lehet. Érted, kicsit fel tudja kavarni a gyomrot. Én szeretem a *trupizmust*², de azért ennyire nem. *Értékelem én ezt a stílust a művészetben, Grochowiak és a többi, Laurent úr kisdedei, meg ilyesmi. De azért ennyire nem lehet. Nem ezért születtem európainak erre a világra. Érted, na, hogy hogy értem. Hát remélem, hogy a jövőben valahogy helyre teszik ezt, mert így nem nagyon fogják bevonzani a gazdag turistákat. Na és akkor te erre mit mondasz? Mit válaszolsz a barátnődnek?*

B₃

Azt mondom, hogy igenis bevonzzák, de még hogy! És még jobban be fogják. Pont, hogy az emberek ezt akarják látni. Pont ezt, amiről beszélsz, tudod? Hogy vannak a világon sokkal szerencsétlenebbek, mint ők és a többi. Ad ez nekik egy ilyen pozitív lökést. Egy ilyen szájalom.

B₁

Tehát valahogy folytatnád velem a beszélgetést?

B₃

Igazából nem.

1 A cím egyértelmű utalás Levi-Strauss Szomorú trópusok c. művére. (a ford.)

2 A helyes meghatározás a „turpizmus”, ez a 20. század első felében kialakult irodalmi irányzat, melynek leghíresebb képviselője volt Stanisław Grochowiak. Az irányzat követőit gyakran antiesztétikusoknak is nevezték, mert a műveikben a groteszket, az eldeformáltat, a csúnyát keresték, az irányzat neve a latin turpis - csúnya szóból ered). A szerző eredeti szójátéka a karakter álműveltségére utal, aki a lengyel (trup) holttest szót használja a turp helyett.

B4

Akkor jó. Szóval akkor röviden: Backpackers, Magyarul backpackerek. Mindenféle menő arcok. Különböző érdekes helyekre utazgatnak a világban, hátizsákkal. Innen a nevük. Nem utaznak Egyiptomba, Törökországba vagy Tunéziába, mint a falusi vén trottyok. Ők nehezebb országokra pályáznak.

B5

És ez nem ám valami egyhetes, all-inclusive hassüttetés, nem-nem. Ez egy igazi kaland, ami három hónapig tart, ha nem tovább. És mindenféle különböző okai vannak ezeknek a kalandoknak. A tiédnek mi?

B3

Teresa már rég tervezett egy utat Vietnámba. Kristinával, a barátnőjével. Úgy szeretném látni azt az élővilágot, azokat az egyszerű embereket. Igazi, normális, autentikus embereket. Autentikus falvakat. Az emberek autentikus dolgait, ahogy azokat csinálják. Ahogy szántanak, vagy valamit örölnek. Ahogy halásznak, aztán valami kézműves dolgot csinálnak belőle. Autentikus etnót. Olyat, amit nem kapsz meg az európai boltokban. Még ha vietnámi hét van a Lidlben, akkor sem. Esélytelen.

B1

Akkor ez most a turizmus legdinamikusabb ága. Az ügynökségek kifigyelték a trendet.

B6

A csarter-turisták szívesen töltik az álomnyaralásukat a thai tengerparton, de még szívesebben túráznak Chiang Mai vagy Chiang Rai környékén is, mivel a túra közben találkozhatnak a helyiekkel. Kenyában a maszájokkal, Mexikóban meg mondjuk a majákkal.

B1

Miamiban meg a rendőrökkel- tréfálkozott Kristina.

B2

Itt - mondja Mao, a vezetőnk, és rámutat az ösvényre. A föld csúszós. Ha rálépsz, akkor besüpped.

B3

Már az első lépésnél?

B2

Ránézel a ruhádra, és az egész tiszta agyag.

B3

Ó baszki, hát ez nem igaz, nézzétek a gatyámat.

B2

Az ösvény mellett néhány nő és gyerek áll. Ahogy meglátnak téged és Kristinát, az arcuk felderül: Honnan vagytok? Hány évesek vagytok? Hogy hívnak? Veszél? Nagyon olcsó. Rögtön rákezdik angolul.

B1

Kristina feléd fordul. Fordulj el.

B3

Elfordulok.

B1

Ne nézz rájuk.

B3

Ok. Úgy teszek, mint aki nem látja őket.

B2

Az egyik gyerek rád tapad, és megint megkérdezi, hogy hogy hívnak.

B3

Szólok a vezetőnek: figyelj, Mao, ez nekem nagyon kínos. Lennél olyan kedves, és valahogy lepattintanád őket?

B1

Mao lesz olyan kedves. Bravó Teresa! – veregeti meg a hátát Kristina, és elkezd mesélni egy barátjáról, aki nemrég járta meg Törökországot. Elmondta, hogy hogy kell csinálni. Nem szabad a szemükbe nézni. Ha meg az sem segít, akkor azt kell mondani, hogy nem. De úgy keményen. És elnézni valahova oldalra, mintha egy kisebb fuvallat érdekesebb lenne náluk. Ez a legjobb módszer.

B2

Megérkeztünk.

B3

Kiveszem a gépem a hátizsákból.

B1

Kristina gyorsabb. Már lövi is az első képet.

B2

Egyszerű ház. Két nő tereget a verandán.

B1

Katt.

B3

Katt.

B2

Esőtől és sártól mocskos gyerekek kergetnek egy malacot.

B1

Katt.

B3

Katt.

B2

A mezőn egy tradicionálisan öltözött férfi, mellette meg valamilyen marha.

B1
Katt.

B3
Katt! Bazmeg! Katt, bazmeg, katt, bazmeg, katt, katt, katt, bazmeg, bazmeg, katt!

B1
Kristina segít, hogy mik a legjobb motívumok. Elfogultan nézi a falucskát, és időnként odasúgja: gondolj bele, hogy ők így élnek! Vagy: ez olyan, mint egy időutazás.

B2
De szemből már érkezik is egy másik turistacsoport. Az egyik nő már sántít, és a ruhája olyan sáros, mint Teresának.

B3
Látom, nálatok is szuperek az utak – mondja viccesen.

B2
Hát igen. A legjobb minőség. Ez van. A falucska, ahová mindjárt elértek, egészen oké. De tudjátok, hogy van ez. Nincs ott semmi, csak zabhegyezés. Unalom. Semmi extra. Házak meg állatok. Ráadásul ilyen közönségesek. Sima csirkék, valami kecskék meg egy-két disznó. Habár azt meg kell mondjam, hogy nekem ennek a Dao törzsnek nagyon tetszik a viselete. Meg az a piros valami a fejükön. Szerintetek nem furcsa, hogy így borotválják a fejüket? Tudja valaki, hogy miért?

B1
Senki nem tudja. De nem baj, Előjön néhány zai nő a gyerekeikkel. Jó hosszú utat kellett megtenniük, mert elég messze van a falujuk. Szia, hogy hívnak? – kezdi az egyik. Az idősödő, szívós árja láthatóan ideges.

B6
Tiszta kommersz az egész. Mindegy, hogy hová mész. Voltam itt vagy tíz éve, és akkor még sokkal kevesebb turista volt. Máshogy is nézett ki az egész. Nem akartak minden sarkon, minden bokor mögül rám sózni valamit. Sokkal másabb volt. Sokkal autentikusabb.

B5
Ha Ho Si Minh-ben jártok, mindenképpen menjetek el a háborús piacra – ajánlja egy srác. Kapitális háborús cuccokat lehet ott kapni. Elég drága, de nézzétek mit szereztem.

B2
A barátnője türelmetlenül forgatja a szemét. Ő, meg az öngyújtója. Állandóan mutogatja mindenkinek.

B3
Én is megnézném.

B5
Megnézed a rozsdás öngyújtót. Gravírozott Zippo, „Saigon 1969” és ez a szöveg: „ Ha meghalok, arccal lefelé temesetek el, hogy az egész világ megcsókolhassa a seggemet”.

(Fordította: Schreiber-Kovács Gergely)